

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΤΡΙΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Θουκυδίδης, Ίστορία, Θ 81.1-2

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «Οἱ δὲ προεστῶτες ... Πελοποννησίων.».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Αυτοί οι οποίοι είχαν την αρχηγία στη Σάμο και κυρίως ο Θρασύβουλος, ο οποίος βέβαια υποστήριζε πάντοτε την ίδια άποψη, αφού άλλαξε την πολιτική κατάσταση, με αποτέλεσμα να επιστρέψει ο Αλκιβιάδης από την εξορία, [και] τελικά με συνέλευση έπεισε το πλήθος/σύνολο των στρατιωτών, και αφού αποφάσισαν αυτοί για τον Αλκιβιάδη επιστροφή (στην πατρίδα) και αμνηστία, αφού έπλευσε/ταξίδεψε με πλοίο (ο Θρασύβουλος) μέχρι τον Τισσαφέρνη, έφερε πίσω από την εξορία στη Σάμο τον Αλκιβιάδη θεωρώντας μοναδική σωτηρία εάν φέρει με το μέρος τους (των Αθηναίων) τον Τισσαφέρνη απομακρύνοντάς τον από τους Πελοποννησίους.

Μονάδες 20

Γ2. Ο Αλκιβιάδης μεγαλοποιεί την επιρροή που ασκεί στον Τισσαφέρνη. Ποιες σκοπιμότητες εξυπηρετεί η ενέργειά του αυτή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

Ο εξόριστος Αλκιβιάδης καταφέρνει με την βοήθεια του Αθηναίου στρατηγού Θρασύβουλου να επιστρέψει από την εξορία πίσω στη Σάμο και να του δοθεί αμνηστία. Στη συνέλευση του λαού που ακολούθησε ο Αλκιβιάδης αφενός εξέφρασε τα παράπονά του για την εξορία και τα δεινά τα οποία υπέστη («τήν τε ίδιαν ξυμφοράν τῆς φυγῆς ἐπητιάσατο καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης») και αφετέρου αναφέρθηκε στην πολιτική κατάσταση («καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπῶν»). Επίσης, δε δίστασε να μεγαλοποιήσει την επιρροή του πάνω στον Τισσαφέρνη **με σκοπό να φοβίσει τους ολιγαρχικούς της Αθήνας και να διαλυθούν γρήγορα οι πολιτικοί σύλλογοι** («ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵνα οἷ τε οἴκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἰ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν»). Επιπλέον, η υπερβολή αυτή στόχευε στην **ενίσχυση της επιβολής του στους στρατιώτες της Σάμου και στην ταυτόχρονη αποθάρρυνση των εχθρῶν οι οποίοι θα έχαναν την εμπιστοσύνη τους στο πρόσωπο του Τισσαφέρνη** («οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλέον θαρσοῖεν, οἷ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο καὶ [ἀπὸ] τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν.»). Απώτερος και βαθύτερος στόχος του ήταν να μη μείνει το όνομά του σπιλωμένο από προηγούμενες πράξεις του.

Μονάδες 10

Γ3.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

πλήθος : τη δοτική πληθυντικού **τοῖς πλήθεσι(ν)**

ίδιαν : τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό **ἰδιωτέραν/ἰδιαιτέραν**

πολλὰ : τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό βαθμό **πλείστα**

ἑαυτοῦ : την αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους στο β ' πρόσωπο **ὑμᾶς αὐτάς**

ύπαρχουσών : τον ίδιο τύπο στο αρσενικό **ύπαρχόντων**

έλπίδων : τη δοτική του ενικού **τῇ ἐλπίδι**

(Μονάδες 6)

Γ3.β. «[καί] τέλος ἀπ' ἐκκλησίας **ἔπεισε** τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ **ψηφισαμένων** αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν **πλεύσας** ὡς τὸν Τισσαφέρνην **κατήγεν** εἰς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην»:

Να μεταφέρετε τις υπογραμμισμένες λέξεις στον παρακείμενο στον ίδιο τύπο στον οποίο βρίσκονται.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

πέπεικε

ἐψηφισμένων

πεπλευκῶς

κατήχε(ν), καταγήοχε(ν)

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδίδακτο με έντονα γράμματα:

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

τὰ πράγματα: Αντικείμενο του ρήματος μετέστησεν

ἄδειαν: Αντικείμενο της μετοχής ψηφισαμένων

ὡς τὸν Τισσαφέρνην: επιρρηματικός εμπρόθετος προσδιορισμός κατεύθυνσης σε πρόσωπο στη μετοχή πλεύσας

ἐκκλησίας: υποκείμενο στη γενική απόλυτη μετοχή γενομένης

τῶν μελλόντων: επιθετική μετοχή με υποκείμενο το άρθρο της, λειτουργεί ως ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, γενική αντικειμενική στη λέξη ἐλπίδας

οἴκοι: επιρρηματικός προσδιορισμός που δηλώνει στάση σε τόπο στην μετοχή οἱ ἔχοντες

τῷ Τισσαφέρνει: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός, δοτική αντικειμενική στο πολέμιοι

(μονάδες 7)

Γ4.β. πλεύσας: να χαρακτηρίσετε συντακτικά τη μετοχή και να την αναλύσετε στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ:

επιρρηματική χρονική μετοχή, συνημμένη στο εννοούμενο υποκείμενο «Θρασύβουλος» του ρήματος κατήγεν, δηλώνει προτερόχρονη πράξη σε σχέση με το ρήμα, λειτουργεί συντακτικά ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα κατήγεν.

Μετατροπή: ἐπεὶ ἔπλευσεν

(μονάδες 3)

Μονάδες 10